

20210911402

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

УКАЗ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКИТЕ КОМУНИКАЦИИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за електронските комуникации,
што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 21 април 2021 година.

Бр. 08-2041/1
21 април 2021 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi, с.р.**

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКИТЕ КОМУНИКАЦИИ

Член 1

Во Законот за електронските комуникации („Службен весник на Република Македонија” број 39/14, 188/14, 44/15, 193/15, 11/18 и 21/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 98/19 и 153/19), во член 8 точката 32) се менува и гласи:

„32) ограничува, забранува и/или наметнува специфични барања и услови, во однос на снабдувањето, употребата и работењето на опремата за електронските комуникациски мрежи, следејќи пристап базиран на процена на ризик, земајќи го предвид следново:

- безбедност на критичните компоненти и чувствителните делови на електронските комуникациски мрежи кај операторите,
- безбедност на самата опрема за електронските комуникациски мрежи,
- ризик од инволвирање на трета земја во ланецот на снабдување на опрема за електронските комуникациски мрежи,
- ризик од голема зависност од еден добавувач и производител на ниво на оператор или на национално ниво,
- ризици за националната безбедност.“.

Член 2

Во член 34 во ставот (1) точката на крајот од реченицата се заменува со записка и се додаваат зборовите: „како и стручен надзор со цел детална техничка анализа на критичните компоненти и чувствителните делови на електронските комуникациски мрежи.“.

Член 3

Во член 55 став (1) во точката ж) сврзникот „и“ се заменува со „запирка“.

Во точката з) точката на крајот од реченицата се заменува со запирка.

По точката з) се додаваат две нови точки с) и и), кои гласат:

„с) планови за набавување на опремата за електронските комуникациски мрежи и
и) планови за вклучување на трети страни во процесот на набавката.“.

Член 4

По членот 166 се додаваат пет нови членови 166-а, 166-б, 166-в, 166-г и 166-д, кои гласат:

„Член 166-а

Проценка на профилот на ризик кај добавувачите и производителите мрежи кај операторите

(1) Агенцијата во соработка со Националниот Центар за одговор на Компјутерски Инциденти периодично изработува детална проценка на профилот на ризик на национално ниво на сите релевантни добавувачи и производители на мрежна опрема кај операторите.

(2) Агенцијата наметнува обврски за ограничување или исклучување на можноста за снабдување на опрема за критичните компоненти и чувствителните делови на електронските комуникациски мрежи со цел ублажување на ризиците по мрежната безбедност, од добавувачи и производители што се сметаат за високо ризични, согласно со процената на профилот на ризик од ставот (1) на овој член.

(3) Агенцијата во соработка со Националниот Центар за одговор на Компјутерски Инциденти ги определува критичните компоненти и чувствителните делови на електронските комуникациски мрежи.

(4) При проценка на профилот на ризик за добавувачите и производителите на мрежна опрема, Агенцијата ќе ги земе во предвид особено следниве фактори:

- дали добавувачите и производителите се под надзор на влада на друга држава без независна судска контрола,

- дали добавувачите и производителите имаат јавно достапни информации за нивните основачи, деловни соработници, како и за органите на управување и раководење,

- дали добавувачите и производителите поддржуваат иновации и ги почитуваат авторските и сродните права, како и правата од индустриска сопственост,

- дали добавувачите и производителите се финансираат транспарентно, согласно со најдобрите практики за набавки, инвестиции и склучување на договори.

(5) Директорот на Агенцијата донесува Методологија за проценка на профилот на ризик на добавувачи и производители на мрежна опрема, при што се земаат предвид барањата од ставот (4) на овој член.

(6) Директорот на Агенцијата донесува листа на критични компоненти и чувствителните делови на електронските комуникациски мрежи согласно со ставот (3) на овој член.

Член 166-б

Обврски за операторите

(1) Операторите воспоставуваат процедури и донесуваат мерки за контрола со цел ефикасно управување со потенцијалните ризици кои се однесуваат на добавувачи и производители, согласно со нивниот профил на ризик, согласно со членот 166-а став (1) од овој закон.

(2) Операторите применуваат технички мерки преку:

- примена на мерки за контрола на пристап до мрежата,
- примена на принципот на доделување на најмалы привилегии со цел пристапот до различни мрежни елементи да биде минимизиран,
- примена на принципот на поделба на одговорностите, со цел намалување на грешки и измами,
- ограничување и мониторирање на пристапот од далечина за добавувачи и производители, особено на оние кои се оценети со висок ризик, согласно со нивниот профил на ризик,
- примена на соодветни механизми за автентикација, авторизација, евидентирање на записи за пристап и редовни проверки, со цел да има преглед на пристапот до податоците, промените во поставките или промените во мрежните елементи,
- примена на најдобри практики кај виртуелизацијата на мрежни функционалности, земајќи предвид дека кај критичните компоненти и чувствителните делови на електронските комуникациски мрежи може да е потребна физичка поделба на ресурсите.

(3) Операторите при набавката на опремата треба да имаат посебни безбедносни побарувања, како:

- да обезбедат безбедносни закрпи за време на целиот животен век на опремата,
- да обезбедат безбедност во процесот на развој на опремата и придружните продукти.

(4) Операторите донесуваат планови за континуитет во работењето и закрепнување од катастрофи, кои ја засегаат функционалноста на мрежите.

(5) Операторите користат услуги од добавувачи и производители кои можат да обезбедат поддршка за плановите од ставот (4) на овој член.

Член 166-в

Безбедно управување, работа и мониторирање на електронските комуникациски мрежи кај операторите

(1) Операторите во рамки на нивната инфраструктура воспоставуваат центри за мрежни операции и/или центри за безбедносни операции, со цел спроведување и следење на мерките за безбедно управување и работење на мрежата.

(2) Центрите од ставот (1) на овој член се воспоставуваат на територијата на Република Северна Македонија.

(3) Центрите од ставот (1) на овој член треба да обезбедат:

- системи за мониторирање најмалку на критичните компоненти и чувствителните делови на електронските комуникациски мрежи,
- детектирање на аномалиите во мрежата,
- идентификација и спречување на заканите за функционирањето на мрежата.

(4) Операторот го заштитува сообраќајот кој се користи за управување со комуникациската мрежа со цел да избегне неавторизиран пристап и неовластени промени.

(5) Операторот обезбедува:

- зајакната физичка заштита на критичните компоненти и чувствителните делови на електронските комуникациски мрежи,
- физички пристап до критичните компоненти и чувствителните делови на електронските комуникациски мрежи за ограничен персонал кој е обучен и квалификуван за таа намена,

- строго ограничен и менториран физички пристап до критичните компоненти и чувствителните делови на електронските комуникациски мрежи за добавувачи, производители или трети страни.

(б) Операторот воспоставува механизми за обезбедување интегритет на софтверот при инсталација на надградби и безбедносни закрпи на софтверот.

Член 166 - г

Контрола кога надлежностите за одржување на мрежната опрема е пренесена на друго лице

Кога операторот ги пренесува надлежностите за одржување на мрежната опрема, физичка и виртуелна, на други лица, потребно е да воведо засилени безбедносни контроли при обезбедување на пристап до мрежните елементи, особено доколку одржувањето на опремата е обезбедено од добавувач или производител со висок ризик согласно со нивниот профил на ризик од членот 166-а став (1) од овој закон.

Член 166 - д

Обезбедување на различни добавувачи и производители на мрежна опрема

Операторите при набавката на мрежната опрема:

а) имаат пристап за избор на различни добавувачи и производители на опрема, имајќи ги предвид техничките ограничувања и барањата за интероперабилност на различните делови на мрежата, со цел да ја избегнат или да ја ограничат зависноста од еден добавувач и производител;

б) треба да користат ЕУ - сертификација за компоненти на мрежата, опрема за корисници и/или процеси на добавувачи и производители, доколку на пазарот се нудат компоненти кои имаат ваква сертификација;

в) треба да користат ЕУ - сертификација за други не - специфични ИКТ производи и услуги, доколку на пазарот се нудат компоненти кои имаат ваква сертификација;

г) го имаат предвид вкупниот ризик на влијание врз снабдувачот и производителот од трета земја, особено во врска со:

- системот на управување,
- постоење на договори за соработка во областа на безбедноста или сродни договори, како што се одлуки за усогласеност во областа на заштитата на податоците,
- дали земјата е страна на мултилатерални, меѓународни или билатерални договори за сајбер безбедност, борба против компјутерски криминал или заштита на податоци.“.

Член 5

Во член 180 став (1) во точката 26) сврзникот „и“ се заменува со „запирка“ и се додава нова точка 27), која гласи:

„27) Операторите при набавката на мрежна опрема не ги имале предвид одредбите од член 166-д и“.

Точката 27) станува точка 28).

Член 6

Одредбите утврдени во член 166-д став (1) точки б) и в) од овој закон ќе започнат да се применуваат од 28 јуни 2021 година.

Член 7

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.